בס"ד כה' שבט תש"פ

"ישיבישע בלאט"

"שאלות" ו"מראי מקומות" על ה"דף – היומי"

ברכות מח.

קטן פורח אין מזמנין, מהו? עי' רש"י ותוס', ומה נפסק להלכה? עי' תוד"ה ולית, רי"ף ובעל המאור, תר"י רשב"א ורא"ם.

תשעה שאכלו דגן וכו', ומה להלכה, וכן האם מצטרפין גם לשלושה? עי' תוד"ה תשעה, רי"ף תר"י, רא"ש סי' כא' מעדני יו"ט ט', ב"י קצז', ושו"ע ס"ג

ששה ודאי לא מיביעא לי, והאם פשט ספיקו מה הדין בזה? עי' פרש"י ועי' צל"ח, וב"י קצז' ודרישה ב'.

ומדקטל להו לרבנן, עי' פרש"י, ולפי זה מיושב קושיית התוס' סנהדרין יט. עי' תומים יז' סק"ג.

לא הוה ליה איניש לברוכי להו, וצ"ע שהמלך לא יידע לברך? עי' צל"ח, עץ יוסף בעין יעקב

דכתיב סלסלה ותרוממך וכו', עי' פרש"י, תוס' ב"ק צב: ובמהרש"א בחידו"א כאן, ועי' קדושה וברכה.

חזית דלא מקבל מרות, מהיכן ראה כן? עי' בניהו, רש"י בעין יעקב ורש"ש.

יהבו ליה כסא אחרינא ובריך, וקשה היאך נצרף עמהם אחר שגמרו אכילתם שהרי הביאו את הכוס הראשון לברכה? עי' תוס' פסחים קג:, רשב"א כאן, תורא"ש וצל"ח.

עד שיאכל כזית דגן, והאם אז חיובו דרבנן או דאורייתא? עי' מרדכי רמז קעד' רמב"ם ברכות ה' טו-טז', ושם בכס"מ, ואיך מוציא אחרים שאכלו שיעור גדול יותר? עי' רש"י ותוס' פנ"י וצל"ח, רא"ש וב"י, ורמב"ם הנ"ל

מיתיבי רשב"ג אומר וכו', עי' ב"ח דלא גריס, ואי גריס לה עי' צל"ח מה הקושיא הרי מזה שחלק ר"י ארשב"ש סימן שהיה תנא דס"ל כוותיה.

אצטרופי מיצטרפת אבל להוציא את הרבים יד"ח וכו', וקשה מה קס"ד הרי זה מבואר בדברי ר"י דאיירי בבא להוציא את הרבים וכו'? עי' צל" ח

כזית דגן, והאם מצטפפים שאר דברים שמפרכים עליהן מעין שלוש? עי' רא"ש ועי' מלא הרועים ורש"ש.

ברכות מח:

אר"נ משה תקן לישראל וכו', וקשה הרי ברכת המזון ג' ברכות מה"ת? עי' רשב"א ועי' רא"ש ושם מעדני יו"ט ע', ועי' חזו"א כח' סק"ח.

הטוב והמטיב וכו' כנגד הרוגי ביתר שניתנו לקבורה, ומה שתקנוה בברכה"מ ולא בתפילה? עי' רמב"ן ב"ב קכא:, (ועי"ש מהרש"א ביאור הלשון), רא"ש כאן סי' כב', ריטב"א, צל"ח, משך חכמה דברים ח' י'

סדר ברכת המזון כך הוא, ואי הסדר מעכב? עי' טור או"ח קפז' ובב"ח, חזו"א כח' ח', וערוה"ש קפח' ט'.

ובשבת מתחיל בנחמה וכו', ואי משנה נוסח הברכה? עי' רש"י ותוס' רי"ף ורשב"א רא"ש וב"י קפח'

מנין לברכה"מ מה"ת וכו', ואי כל ה-ג' מה"ת? עי' תוס' לעיל טז., כס"מ ברכות ב' ב', מג"א קצא' א' מנ"ח תל' ג'

לפניו מנין? אמרת ק"ו וכו', וקשה א"כ ליבריך ג' ברכות? עי' מהרש"א ווכן הקשה על ברכת התורה לקמן, ועי' צל"ח

הרי הוא אומר כבואכם וכו', וקשה איך אפשר ללמוד מאכילת מצוה של זבח לאכילת רשות? עי' מהרש"א, קדושה וברכה, ופנ"י, צל"ח, מהרצ"ח והגהות הראמ"ה.

במצוות עשה דאכילת קדשים: עי' רש"י כאן ובפסחים נט. מקדש דוד קו"א ה' ז', צל"ח ביצה יט: ומנ"ח קב' א'

ארץ חמדה וכו', ביאור הלשון: עי' ב"י קפז', תר"י ומאירי

בשלוש בריתות, עי' פרש"י, ותכאורה מנה ד' מקומות? עי' מהרש"א, צל"ח ומלא הרועים

לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשעח'

לתגובות הערות והארות ולקבלת הדף בדוא"ל מידי יום ניתן לפנות ל- 7652935@gmail.com או בין הסדרים למספר - 0527652935

מבל עמהם אלא בציר ולא אבל עמהם אלא גרוגרת אחת מצטרף ולהוציא את הרבים ידי חובתם אינו מוציא עד שיאכל כזית דגן אמר רב חנא בר יהודה משמיה דרבא הלכתא אבל עלה ירק ושתה כוס של יין מצטרף להוציא אינו מוציא עד שיאכל כזית דגן אמר רב נחמן *משה תקן לישראל ברכת הזן בשעה שירד להם מן *יהושע תקן להם ברכת הארץ(א) כיון שנכנסו לארץ דוד ושלמה תקנו בונה ירושלים דוד תקן על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ושלמה תקן על הבית הגדול והקדוש הטוב והמטיב ביבנה תקנוה כנגד הרוגי ביתר דאמר רב מתנא *אותו היום שניתנו הרוגי ביתר לקבורה תקנו ביבנה הטוב והמטיב הטוב שלא הסריחו והמטיב שניתנו לקבורה: תנו רבנן *סדר ברכת המזון כך היא ברכה ראשונה ברכת הזן שניה ברכת הארץ שלישית בונה ירושלים רביעית הטוב והמטיב *ובשבת מתחיל בנחמה ומסיים בנחמה ואומר קדושת היום באמצע רבי אליעזר אומר רצה לאומרה בנחמה אומרה בברכת הארץ אומרה בברכה שתקנו חכמים ביבנה אומרה וחכמים אומרים אינו אומרה אלא בנחמה בלבד חכמים היינו תנא קמא איכא בינייהו דיעבד: *תנו רבנן מנין לברכת המזון מן התורה שנאמר °ואכלת ושבעת[א] וברכת *זו ברכת הזן את ה' אלהיך זו ברכת הזמון על הארץ זו ברכת הארץ הטובה זו בונה ירושלים וכן הוא אומר °ההר הטוב הזה והלבנון אשר נתן לך זו הטוב והמטיב אין לי אלא לאחריו לפניו מנין אמרת קל וחומר *כשהוא שבע מברך כשהוא רעב לא כל שכן [ב] רבי אומר [אינו צריך] ואכלת ושבעת וברכת [ג] זו ברכת הזן אבל ברכת הזמון °גדלו לה' אתי נפקא על הארץ זו ברכת הארץ הטובה זו בונה ירושלים וכן הוא אומר ההר הטוב הזה והלבנון הטוב והמטיב ביבנה תקנוה אין לי אלא לאחריו לפניו מנין תלמוד לומר אשר נתן לך משנתן לך רבי יצחק אומר אינו צריך הרי הוא אומר °וברך את לחמך ואת מימיך אל תקרי וברך אלא וברך ואימתי קרוי לחם קודם שיאכלנו ר' נתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר °כבאכם העיר כן תמצאון אותו בטרם יעלה הבמתה לאכול כי לא יאכל העם עד באו כי הוא יברך הזבח אחרי כן יאכלו הקרואים וכל כך למה לפי שהנשים דברניות הן ושמואל אמר כדי להסתכל ביפיו של שאול דכתיב °משכמו ומעלה גבוה מכל העם ורבי יוחנן אמר לפי שאין מלכות נוגעת בחברתה אפי' כמלא *נימא ואין לי אלא ברכת המזון ברכת התורה מנין אמר ר' ישמעאל ק"ו על חיי שעה מברך על חיי עוה"ב לא כ"ש רבי חייא בר נחמני תלמידו של רבי ישמעאל אומר משום רבי ישמעאל אינו צריך הרי הוא אומר °על הארץ הטובה אשר נתן לך ולהלן הוא אומר °ואתנה לך את לחות האבן והתורה והמצוה וגו' ר"מ אומר *מנין שכשם שמברך על הטובה כך מברך על הרעה ת"ל אשר נתן לך ה' אלהיך (ג) דיינך בכל דין שדנך בין מדה טובה ובין מדה פורענות רבי יהודה בן בתירה אומר אינו צריך הרי הוא אומר טובה הטובה *טובה זו תורה וכן הוא אומר °כי לקח טוב נתתי לכם תורתי וכן הוא אומר ההר הטוב הזה והלבנון: תניא רבי אליעזר אומר *כל שלא אמר ארץ חמדה טובה ורחבה בברכת הארץ ומלכות בית דוד בבונה ירושלים לא יצא ידי חובתו נחום הזקן אומר צריך שיזכור בה ברית רבי יוסי אומר צריך שיזכור בה תורה פלימו אומר *צריך שיקדים ברית לתורה שזו נתנה בשלש בריתות וזו